

Komandi partur

Komandi partur hjá Kaj kemur um tríggar vikur. Tá fer hann á fyrsta sinni við Jóannes Patursson. Tað var eitt heilt annað far!

Komandi tveir partarnir verða frásøgn hjá Jonny Lamhauge í Rituvík. Hetta er ein einastandandi frásøgn um umsorgan

Standmyndin av Tróndi í Gøtu

Tað vóru so nógvir menn um boð-ið.

Men so um heystið aftur í 1947 fór eg við Miðafelli, sum gøtumaðurin Sámal Hans Hansen fordi. Hetta var eisini ein av teimum gomlu koltrolarunum, men hann var keyptur úr Íslandi. Vit vóru til ísfisk. Hanus, beiggi Sámal Hans, var stýrimaður.

Teir sum annars áttu Miðafelli vóru Weihe menninir í Søldarfirði og Gudmund Isfelt umframt Sámal Hansen, sum var ein kendur skipari.

Liviligari enn við slupp

Tað var nógv liviligari umborð á einum slíkum trolara enn á eini slupp.

Tað var so ótrúliga trongligt umborð á sluppunum. Eg minnst eina ferð við Føroyingi. Sofus Gregersen var kokkur. Hann mátti elta breyð í leyttarunum, har allir mennir skuldu ganga inn í lugarið. Tað var ikki lægið, um hann gav ilt av sær.

Við trolarum slapst undan at matgera og eta, har manningin búði, soleiðis sum gjørt var við sluppunum. Her var messa og

kokkahús. Bert hetta var stórt framstig.

Men annars var tað eins og við sluppum, at dekkararnir búðu í lugari har frammi, meðan yvirmenninir búðu í kahúttum har afturi.

Ofta hoyrdist, at hesir trolarar vóru so rankir og kundu vera skjótir at leggja seg. Eg minnst í hvussu er eina ferð, at kolið fór at rósa í lastini, og skipið fekk slag-síðu. Tá máttu vit fara niður í lastina at lempa.

Tað, sum hesir trolarar mest skiltu seg frá trolarum, vit kenna í dag, er dampmaskinan, har orkan var kol. Hetta merkti, at tá ið skipið fór avstað, var lastin nærum fult av salti og koli. Tað var bert fremsti partur av lastini, sum var tøkur til fisk. Trolararnir vóru so tungt lastaðir, at teir ta fyrstu tíðina bert kundu royna í góðum veðri.

Men kolagoymslan tømdest skjótt. Tað var uppgávan hjá kyndarunum at fáa kolið fram til maskinuna og síðan at "leggja aftrat" fýrinum, sum tørur var á. Kyndarar skuldu so við hóskaði millumbilum fáa øskuna fyri borð aftur.

Komu skipini í nógvan fisk beinanvegin, kundi tað væl henda, at neyðugt varð at koyra kol fyri borð fyri at fáa pláss fyri fiskinum.

Skipini vóru partvíst á saltfiskaveiði, tá ið manningin var um 30 mans og partvíst á ísfiskaveiði, tá ið manningin var um 20 mans.

Harry Potts, sum var giftur við Turid, systir míni, var kokkur við Tróndi fram til 1950. Harry var ein av bretska hermonnunum, sum kom til Føroya undir krígunum. Hann var ein av teimum fáu, sum fingi froyyska konu, og sum valdi at búseta seg í Føroyum. Seinni sigldi hann sum ein væl umtóktur kokkur við Kaj Johannesen sum skipara við Sjúrdarbergi og Skálabergi.

Eli, beiggi mín, var eisini við Tróndi í Gøtu í nøkur ár. Tummas í Bartalstovu, pápabeiggi mín, sum giftist við ommu, var eisini við okkurt skifti.

Tað kann eisini nevast, at maskinmeistarinn fyrstu árin var Jógvan Jacobsen, pápi kenda tónleikaran Simmi.

Richard Jacobsen hevur gjørt upp, hvussu nógv dagar hvør maður við fyrri árið, tey árin hann var skipari fram til 1951.

Eg var 100 dagar í 1947, 185 dagar í 1948. Í 1951 var eg stýrimaður í 60 dagar. Eisini var eg við eitt skifti í 1954.

Heilivágur má gevast við máta

Eina ferð við Tróndi í Gøtu vóru vit inni í Harstad. Eg veit ikki hvussu var og ikki var. Men eg fór fram undir bakkan. Tá lá ein maður á netinum, hann er so líkbleikur. Hann hevði fingið opium fyri onkra pínu hann hevði. Spurdur hvussu nógv hann hevði fingið, var svarið "einar tvær ella tríggar spísiskeiðir". Hetta var so nógv meira enn tað skuldi vera.

Doktarin mátti koma umborð beinanvegin. Hann gav honum mótgift og gav boð um, at teir fyrstu 6-8 tímarnar mátti hann ikki sleppa at sovna. Um tað hendi so vaknaði hann ikki aftur. So vit hildu vakt yvir honum. Men tað spældi væl av kortini.

Yvirsigldir

Í 1948 vórðu vit ásigldir, tað kundi blivið ein galin endi. Vit vóru í Barentshavinum, har tað eisini vóru nógvir bretskeir trolarar.

Vit vóru við at hála, tá vit sóu trolaran koma móti okkum, men vit kundi ikki gera annað enn at floyta fyri at gera vart við okkum. Vilhelm Poulsen, sum var stýrimaður og staddur á brúnni, hálaði so harðliga í floytuna at bandið til

Her er Tróndur í Gøtu í Aberdeen og landar. Vm. Reiðarin Leo Joensen saman við sváginum Johannes Samuelsen, Hannis í Horni í Havn

hana slitnaði.

Trolarin lætst ikki um vón og rendi beint inn á bakborðssíðu. Eftir samanstoytin sóu vit skiparan koma leypandi úr bestikkrúminum, har hann hevði tosað við ein annan skipari og tí ikki hevði hoyrt okkum.

Niels Hansen á Rætt úr Syðrugøtu, sum var við okkum, fekk fast í fremmenda trolaran og slapp umborð á hann.

Fleiri froyyskir trolarar vóru nær okkum. Teir hálaðu allir fyri at koma okkum til hjálpar, tí teir roknaðu vit, at vit fóru at søkka.

Ein teirra var Kallsevni, har Kvívíks Tummas var skipari. Hann kom eisini umborð til okkara at hjálpa til við bjargingini.

Skaðin var eisini stórus og skipið fór at leka. Vit gjørdur skjótt av og negldu madrassur yvir flekingarborðini, sum vóru lögð uttaná, har skipið var skatt. So spentu vit veirar runt um skipið fyri at halda flekingarborðini við madrassum fast at skipinum.

Tað hjálpti um støðuna, at lekin var avmarkaður so frætt, at pumpurnar kláraðu at halda lens.

Vit fóru saman við bretska trolaranum inn til Honningsvåg, har tað eisini varð givin sjófrágreiðing. Har lógu vit í fýra dagar. Tá vóru vit umborð á Tirpitz, tí stóra týska slagskipinum, sum bretar bumbaðu í 1944, so tað ikki skuldi gera størri skaða.

Vit fóru heim til Føroya, og síðan var farið til Danmarkar at landa fiskin. Har lógu vit í Nyhavn, sum tá var forkunnugt hjá froyingum.

Richard var ein royndur sjómaður, sum hann eisini hevur skrivað bók um. Hann var annars eina ferð stýrimaður hjá mær. Tað var við Stellu Karinu, sum tá var ein tann mest framkomni trolarin í landinum.

Seinni skiparar á Tróndi vóru Reinhold Thomsen og Grækari Hansen, báðir úr Norðragøtu, sum báðir vórðu kendir skiparar.

Tróndur fór í søguna

Seinnu árin gekk illa við rakstrinum av hesum trolarum serliga orsakað av høgum kolaprísnum. Eisini gjørdist viðlíkahaldið av hesum gomlu skipunum størri og størri. Nógvir av hesum trolarum vórðu seldir sum gamalt jarn.

Tróndur fekk eisini figgjarligar trupulleikar, men vit keyptu hann aftur í 1954, tá hann mundi farið. Grækari Hansen í Norðragøtu bleiv skipari tá. Men hetta var stokkut. Poul Hansen rak Trónd í 1955, sum mundi vera seinasta árið hann var í drift. Tá fekk hann somu lagnu, sum hinir gomlu trolararnir.

Richard Jacobsen skrivur annars, at Tróndur í Gøtu var ein av teimum góðu trolarunum, sum kom til Føroyar eftir kríggið. Varðberg, sum kom til Miðvágs og Havborgin, sum kom til Havnar, vóru systirskip hjá Tróndi. Teir vóru sera sjógóðir og tryggir bátar. Havborgin var nógv ár í flotanum, seinast sum ídnaðarskip.

Eg kom eisini at royna teir nýggju trolararnar. Hesum verður greitt frá í komandi pørtum.

Fyrsti skiparin, Richard Jacobsen